

2) **Amadeo Giannini: I Concordati postbellici**, Volume secondo, Milano 1936, Ed. Societa editrice »Vita e pensiero«. Pag. 491. Cijena 25 L it. To je drugi svezak vanrednoga djela o poslijeratnim konkordatima, koje sadrži ove konkordate (raniji su obrađeni u prvom svesku): rumunjski, italijanski, portugalski, pruski, badenski, austrijski i njemački. Tip ove radnje je posve drugi nego li onaj u zbirci Peruginijevoj. Autor donosi najprije popis literature pred svakim konkordatom, onda daje u italijanskom jeziku uvodni komentar sa svima potrebitim povjesnim i pravničkim razjašnjenjima, a zatim slijedi originalni tekst konkordata bez komentara. I ovo je djelo za nas sada aktuelno i trebalo bi da ga imaju u rukama svi oni, koji hoće da se bave konkordatskim pravom.

3) **P. Dr. Christophorus Berutti O. P.: Institutiones iuris canonici**. Vol. III.: De religiosis, Taurini - Romae, 1936. Ed. Marietti, pag. XVI—384. Vel. osmina. Cijena: 25 L it.

Dominikanac Berutti, univerzitetski profesor u Freiburgu (Švic.) izdaje kompletno kanonsko pravo u 6 zasebnih zaokruženih svezaka. Do sada je objavio prvi (Normae Generales) i treći (De Religiosis), koji je pred nama. U tom svesku obrađuje se sistematski cjelokupno redovničko pravo (kanoni 487—681). O novom redovničkom pravu (jus Religiosorum) prema Kodeksu kan. prava objavljena je do sada već dosta velika literatura (Coronata, Fanfani, Micheletti i dr.). Ipak i ova nova knjiga o redovničkom pravu zaslužuje punu pažnju i priznanje. Namijenjena je u prvom redu slušačima autorovim kao udžbenik i obrađuje gradivo bez prevelike opširnosti, ali iscrpivo i potpuno. Zato se može naročito preporučiti studentima teologije, ali će dobro poslužiti svima onima, koji imaju bilo kakove poslove u vezi s redovnicima.

4) **P. Thoma Villanova Gerster a Zeil, O. M. C., Ius religiosorum in compendium redactum**, Taurini 1935, ed. Marietti, pag. 324. Mala osmina. Cijena 15 L it.

Ova je knjiga poznatoga autora iz kapucinskoga reda kratak izvadak (compendium) iz redovničkog prava, kakovih također već ima nekoliko (Schäfer, Schönsteiner i dr.). Način obradbe je čisto školski bez naučnoga aparata pod crtom, ali pozitivan i jasan. Djelo je kao udžbenik namijenjen u prvom redu redovničkom podmlatku, ali će dobro doći i svakom svećeniku, koji se želi kratko i dobro uputiti u bilo koje pitanje iz redovničkog prava.

Dr. Fr. Herman.

Ter Haar Franciscus: Casus conscientiae de praecipuis huius aetatis vitiis eorumque remediis 8°, str. VIII + 200, Casa editrice Marietti, Torino 1936, L it. 10.—.

U vezi sa svojim većim djelom »De occasionariis et recidivis« radi autor ovdje u prvom dijelu o povratnim grijehnicima općenito, a u drugom donosi kazuse i rješenja o manama u koje danas ljudi ponajviše upadaju, k njima se povraćaju i teško se iz njih izbavljaju. To su u najvećem dijelu: bezvjerstvo i nevjera, bračni onanizam, oštećenje tuđega vlasništva i dr.

Za dobru je ispovijed od najveće važnosti valjana pripravnost primiti sakrament i valjana odluka ostaviti grijeh. Kod povratnih je grijehnika ispovjednik često u sumnji; ovi u knjizi izneseni primjeri dobro su

izabrani, da ga u njegovoj sudačkoj odluci dovedu do izvjesnosti. Ovakove knjige treba da čitaju naši svećenici, jer im one ne samo osvježuju nekadanje moralno znanje, nego ga ponovo zorno dovedu u svijest i upotpunjuju. Naročito upozoravam u ovoj knjizi na dva važna otsjeka: de candidato sacerdotii vitio turpi dedito i na pitanje važno za kršćanske bračne drugove: de continentia periodica (cfr. o tomu također Bogoslovska Smotra god. 1932 str. 80; god. 1934. str. 471).

Pripominjem, da je pred par godina isti autor izdao prvi dio »Causa conscientiae«, koji radi: de praecipuis hujus aetatis peccandi occasionibus. S ovim se sveskom upotpunjuje ovo djelo, koje ima čisto praktičnu svrhu, a ne visoki naučni cilj. Nije skupo, a dobro će doći ispovjednicima, koji su dužni svojim pokornicima u ispovjedaonici pružiti utješnu i korisnu pouku.

A. Ž.

Florenzo Romita: Ius Musicae liturgicae. Marietti, Roma-Torino 1936, 8°, str. 318. 15 lira.

U ovoj historičko-juridičkoj disertaciji obuhvatio je autor u glavnom sav pregled liturgijske pjesme od njezinoga početka. U krupnim ali dostatnim potezima, dokumentirajući sv. pismom i sv. ocima prvih vijekova izložio je veliku zadaću pjesme u liturgiji. Lijepo je naglasio brigu prvih kršćana, da se u liturgiju ne uvuče ništa poganskoga ni svjetovnoga. Kršćani su na svoju kršćansku liturgiju stvorili svoju novu kršćansku pjesmu s isključivo svetopisamskim tekstom. Stoga su, imajući pred očima primarnu svrhu pjevanja, slavu Božju, zelosno izbjegavali sve, što bi moglo ma i iz daleka smetati ovom cilju. Odtuda ona Pavlova »mulier taceat in ecclesia« jer su žene vidjevali na poganskim zabavama u korovima i u plesovima, pa da se ne bi što slična dogodilo i na kršć. sastancima, žena u crkvi neka šuti!

Vijekovi iza Grgura velikoga tj. sedmi, osmi i deveti, mogu se smatrati zlatnim vijekovima liturgijske pjesme. U kasnijim vijekovima sve do dana današnjega, koral malo pomalo nazaduje, kvari se izumom dvo-glasja i višeglasja. »Ars nova« pomalo osvaja svijet i koral će izgubiti najprije svoju dušu tj. pravi iskonski ritam, dok iza mnogo stoljeća, tamo poslije tridentskog sabora, ne izgubi slavnim Medicejskim izdanjem i tijelo! — Međutim, Crkva nikada ne gubi iz vida najljepšu liturgijsku pjesmu, Gregorijev koral i mi se divimo savjesnosti i oprezu, kojim vrhovne glave Crkve kroz duge vijekove, sad s većim sad s manjim uspjehom, pokazuju pravu pjesmu i ideal liturgijske glazbe tj. na Gregorijev koral. Ipak, Crkva se nije nikada protivila zdravom i istinskom napretku bilo koje znanosti. Tako je od početka prigrlila i orgulje kao svoj instrumenat, kojim će uzvisivati službu Božju. Crkva se ne će protiviti ni višeglasju, kad bude vrijeme i kada se ta umjetnost u istinu bude usavršila do visine da bude slušateljima na edifikaciju, kako se ona uistinu i razvila osobito u 16. vijeku u djelima prvaka rimske škole I. Palestrine.

Vijekovi iza Tridentskog sabora ovamo, usprkos ozbiljnim i stvarnim nastojanjima ovoga znamenitoga crkv. koncila, da se liturgijska glazba podigne i reformira na dostojnu visinu, mogu se smatrati vijekovi najveće dekadense. Mnogo je tomu uzroka. Svi napori Crkve nijesu mogli spriječiti,